

Inventering av träd

Detaljplan förskola och fotbollsplan i Sävedalen

Arbetet är beställt av Partille kommun

Produktion: Svensk Naturförvaltning AB
Omslagsfoto (GC-vägen i höstskrud): Emma Lind
Text och foto: Emma Lind
Granskning: Mats Jonson
Rapportdatum: 2025-04-11

info@naturforvaltning.se
www.naturforvaltning.se

Flöjelbergsgatan 8B
SE-431 37 Mölndal
Telefon 031-22 30 45

Innehållsförteckning

Bakgrund och område	4
Metodik	5
Resultat.....	6
Diskussion och rekommendationer.....	10

Bakgrund och område

Svensk Naturförvaltning har på uppdrag av Partille kommun utfört en inventering av träd i anslutning till en detaljplan för förskola och fotbollsplan i Sävedalen. Området ligger i den södra delen av Sävedalen, i området Vallhamra och i anslutning till Vallhamra ishall och idrottsplats samt Vallhamra förskola (figur 1).

Figur 1: Områdesöversikt där inventeringsområdet (Detaljplan förskola och fotbollsplan Sävedalen) markeras med ett röstreckat område.

Bakgrunden till inventeringen är att kommunen planerar att anlägga en trappa i den trädbevuxna slänten norr om förskolan. I samband med det önskar man information om några av träden omfattas av något skydd, om det finns några så kallade riskträd, hur de kommer påverkas av anläggningsarbetet och vilket avstånd man bör hålla till de olika träden.

Inventeringsområdet är knappt 2,9 hektar stort och utgörs till den största delen av öppen mark i form av en fotbollsplan och öppna gräsytor. Centralt i norr växer en trädunge på båda sidor om den GC-väg som löper genom området och söder där om ligger Vallhamra förskola. I den västra delen finns en större parkering och längst i öst ett koloniområde (figur 2).

Figur 2: Flygfoto över området där inventeringsområdet indikeras med en röd linje.

Metodik

Trädinventeringen utfördes under ett fältbesök som genomfördes av Emma Lind den 21 oktober 2024.

Under fältinventeringen användes en handdator av modellen Nautiz X7 med integrerad GPS (SiRF III) för registrering av observationer. GPS-mottagarens noggrannhet varierar från dag till dag och mellan olika platser och beror bland annat på antalet tillgängliga satelliter, placeringen av dessa i förhållande till GPS-mottagarens position, störningar i atmosfären eller sikthinder så som till exempel skog. Positionsangivelser som registrerats ska dock i de flesta fall ligga inom fem meter från mätpunkten. Foton är tagna med en mobiltelefon och för att mäta stamomkrets användes ett huggarband.

Värdefulla och särskilt skyddsvärda träd

Grova, gamla eller för naturvårdsändamål värdefulla träd noterades och koordinatsattes. Vi tillämpade Naturvårdsverkets definition av *särskilt skyddsvärda träd* (SST). Utöver dessa noterade vi träd som är biologiskt mycket värdefulla men som vid inventeringen inte riktigt nådde upp till att klassas som särskilt skyddsvärda. Dessa träd kallar vi för värdefulla träd. Även andra, grövre träd, som ger området karaktär och vilka har ett värde i ett större sammanhang har också noterats och koordinatsatts.

Naturvårdsverkets definition av särskilt skyddsvärda träd där minst ett av följande kriterier ska vara uppfyllda:

- **Jätteträd** – träd grövre än 1 meter i diameter på det smalaste stället under brösthöjd
- **Mycket gamla träd** – gran, tall, ek och bok äldre än 200 år. Övriga trädslag äldre än 140 år
- **Grova hålträd** – träd grövre än 40 cm i diameter i brösthöjd med utvecklad hålighet i huvudstam

Kriterierna för värdefulla träd:

- **Grova träd** – stamdiameter av minst 80 cm i brösthöjd
- **Hålträd** – alla med utvecklad hålighet någonstans på trädet (även på grenar) oberoende av grovlek

Träden redovisas med trädslag, stamomkrets, typ, eventuella håligheter samt lämpligt skyddsavstånd vid anläggandet av trappan.

Resultat

Värdefulla träd inklusive särskilt skyddsvärda träd

Inom inventeringsområdet identifierades och koordinatsattes tre särskilt skyddsvärda träd (tre ekar) enligt Naturvårdsverkets definition, ytterligare ett så kallat värdefullt träd (en ek) samt sju grova träd (fyra ekar, två almar och en lönn) (figur 3 och tabell 1).

Figur 3: Flygfoto där inventeringsområdet indikeras med en röd linje, särskilt skyddsvärda träd med grön punkt, värdefulla träd med gul fyrkant samt grova träd med blå trekant samt det nummer som återfinns i tabell 1.

Tabell 1: Träden med referens till nummer i figur 3. De särskilt skyddsvärda träden indikeras med koden SST, värdefulla träd med koden VT och generella träd med koden träd. Därtill finns uppgifter om typ av träd, trädslag och omkrets i centimeter samt en kortfattad beskrivning.

Nr	Kod	Typ	Trädslag	Omkrets	Beskrivning
1	Träd	Grovt	Ek	232	Hagmarksartad, solitärt växande.
2	VT	Grovt	Ek	305	Mycket grov.
3	Träd	Grovt	Ek	173	Grov.
4	SST	Hålträd	Ek	230	Naturlig hållighet från basen med mulm. Cykelvägen går precis intill. Högt naturvärde.
5	SST	Hålträd	Ek	289	Hållighet från basen med mulm, ihålig stam, högt naturvärde.
6	Träd	Grovt	Alm	213	Troligen döende.
7	Träd	Grovt	Alm	161	Dubbelstammig.
8	Träd	Grovt	Ek	206	Grov.
9	SST	Jätteträd	Ek	345	Flerstammigt jätteträd
10	Träd	Grovt	Lönn	197	Grov.
11	Träd	Grovt	Ek	212	Grov.

De särskilt skyddsvärda träden utgörs av två hålträd och ett så kallat jätteträd (figur 6) med en stamdiameter över en meter under brösthöjd. Båda hålträden har hållighet från basen och en av stammarna är ihålig (figur 4). Hålträden bedöms vara i tämligen god kondition även om de är hålträd och kan överleva en längre tid framöver.

Det värdefulla trädet (träd 2) är mycket grovt, knappt en meter i stamdiameter under brösthöjd.

Ett av de grova träden utgörs av en solitärt växande och hagmarksartad ek i den östra delen av inventeringsområdet (figur 5). En av almarna bedöms vara drabbad av almsjukan och döende. Den kan därmed utgöra ett så kallat riskträd eftersom stam och grenar kan falla ner. Utöver almen identifierades inga andra träd som eventuellt skulle kunna klassas som riskträd.

Figur 4: Träd 4 och 5. Mycket grova hålträdd av ek med håligheter vid basen och mulm.

Figur 5: Träd 9. Mycket grov ek, ett så kallat jätteträd.

Figur 6: Träd 9. Mycket grov ek, ett så kallat jätteträd.

Diskussion och rekommendationer

De särskilt skyddsvärda träden omfattas av samrådspplikt och Länsstyrelsen kan med stöd av 12:6 MB förbjuda en åtgärd som väsentligt kan påverka ett särskilt skyddsvärt träd. För att få utföra en sådan åtgärd ska en anmälan om samråd göras enligt 12 kap. 6 § miljöbalken. Anmälan görs i det berörda fallet hos Länsstyrelsen i Västra Götalands län.

De särskilt skyddsvärda träden bör om möjligt sparas vid exploateringen. Träd fyra och fem växer i en tämligen brant östsluttning och påverkas redan negativt av den intilliggande GC-vägen. En minsta skyddszon på fyra meter till stambasen runt trädet rekommenderas om träden ska stå kvar på platsen. Träden har ett större rotsystem än så men då bedöms träden kunna klara sig om ingen annan ytterligare påverkan åsamkas dem. Även för jätteträdet, träd 9 rekommenderas en minsta skyddszon om fyra, helst fem meter.

Om möjligt bör skyddszonen till den solitär växande eken, träd 1, vara kronans bredd, men annars minst fem meter från stambasen. För det värdefulla trädet, nr 2, rekommenderas en minsta skyddszon på fyra meter till stambasen och för övriga träd (träd 3, 6, 7, 8, 10 och 11) som växer i den östvända slänten minst en tre meters skyddszon från stambasen.

I samband med anläggandet av trappan rekommenderas att följande försiktighetsåtgärder vidtas:

- Skyddszonen intill träden stängs av med grindar som förhindrar att tunga fordon kör på marken och därmed packar jorden runt träden.
- Om grova rötter (grövre än 5 cm) måste kapas bör det göras med sekator eller beskärningssåg och inte genom att man till exempel gräver bort dem.

Den döende almen bör hållas under uppsikt och bedömas igen under våren. Om den är i dålig kondition bör trädet tas ner och stammen kan sen användas som struktur inom förskolan, gärna på någon solbelyst plats för att även gynna den biologiska mångfalden.